

บทที่ 6

แนวทางการปรับปรุงโครงสร้างการพัฒนา

สืบเนื่องจากโครงสร้างการพัฒนาเป็นสิ่งสำคัญในการที่จะชี้ถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบันรวมถึงอนาคต ซึ่งเป็นพื้นฐานของการพัฒนาสืบเนื่องจากแผนพัฒนา/แนวทาง/โครงการพัฒนาต่างๆ ทำให้ทราบถึงทิศทางการพัฒนาของจังหวัด ดังนั้น การพัฒนาในด้านต่างๆ จำต้องสอดคล้องกับโครงสร้างการพัฒนาที่มีอยู่ จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงการพัฒนาที่กำหนดโครงสร้างขั้นพื้นฐานเป็นรูปแบบของกิจกรรมบนพื้นที่ ก่อให้เกิดความสมดุลในการใช้ทรัพยากร ตลอดจนการยกระดับการพัฒนาให้ตอบรับกับทุกปัจจัย

6.1 แนวทางการปรับปรุง

แนวทางการปรับปรุงจะแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

6.1.1 แนวทางการปรับปรุงด้านกายภาพ

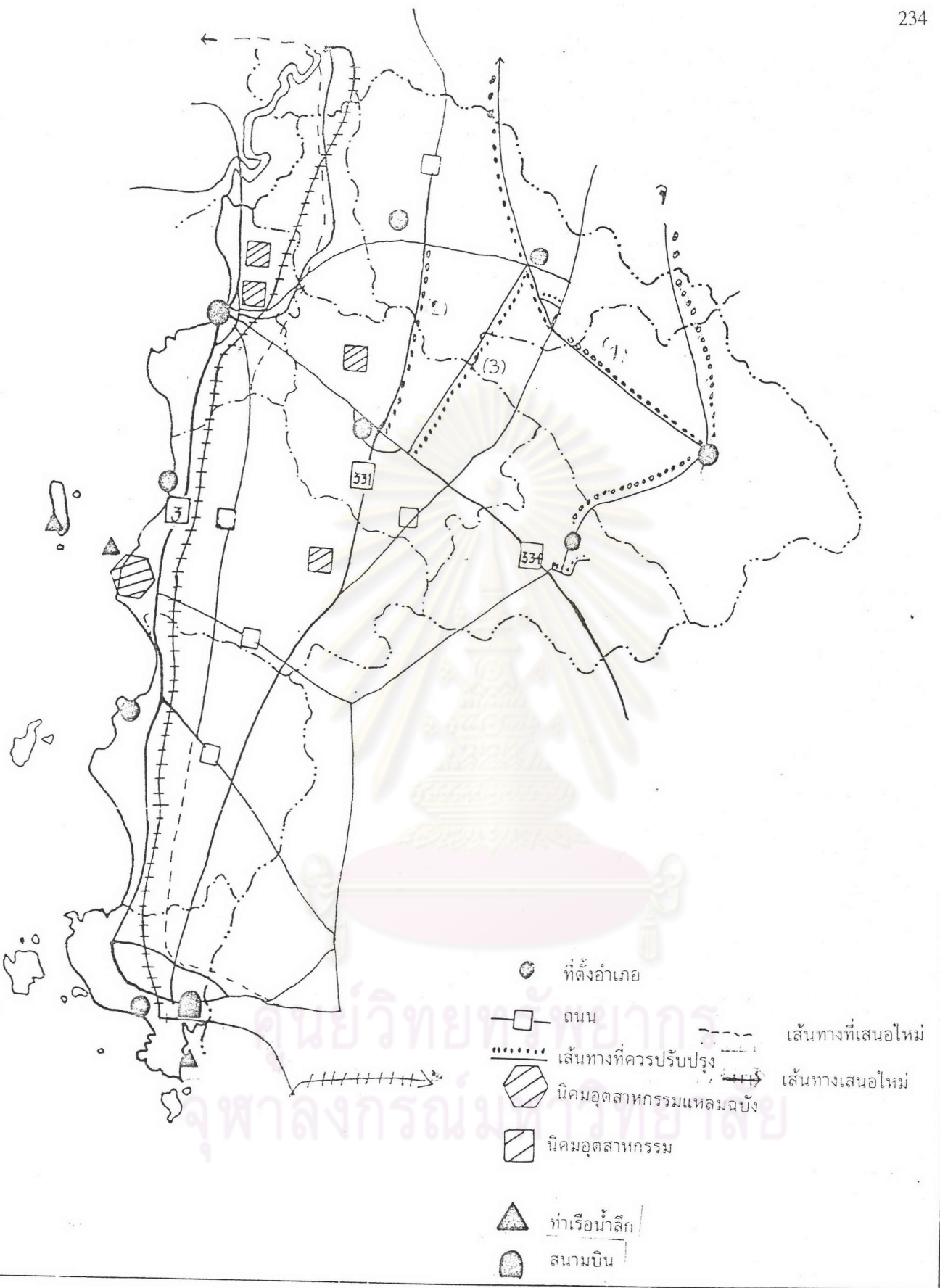
6.1.1.1 แนวทางการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน

โครงสร้างพื้นฐานเป็นปัจจัยที่สำคัญ เนื่องจากจังหวัดชลบุรี มีศักยภาพและการกำหนดให้เป็นเมืองอุตสาหกรรมที่ไร้มลพิษ ศูนย์ราชการและการบริการ ดังนั้น โครงสร้างพื้นฐานจึงจำเป็นในการขนส่งสินค้าและขนส่งคนหรือแรงงาน ซึ่งบทบาทของเมืองชลบุรีเพื่อการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกจะเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับในอนาคตและเมื่อบริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกได้รับการพัฒนาแล้ว ชลบุรีเป็นศูนย์กลางที่สำคัญอย่างยิ่งระหว่างภูมิภาคตะวันออกและภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนั้น จึงต้องมีการปรับปรุงเพื่อสามารถเป็นการเชื่อมโยงโครงข่ายที่คาดว่าจะสำคัญในอนาคต

1) การคมนาคมขนส่งทางบก

(1) ถนน โครงข่ายถนนในปัจจุบันมีมากพอสมควร แต่สภาพของถนนบางสายยังมีสภาพไม่ดี (ตามแผนที่ที่ 4.) สมควรต้องปรับปรุงเพื่อสามารถรองรับการจราจรในอนาคตได้ ซึ่งมีการดำเนินการ 2 ประการคือ

1. ถนนที่ควรสร้างใหม่

โครงการคมนาคมที่ควรปรับปรุงในอนาคต

แผนที่ 6.1	แนวทางการปรับปรุงโครงสร้างการพัฒนาจังหวัดชลบุรี	
------------	---	--

- ถนนเชื่อมจากทางหลวงหมายเลข 3246 กับ 3341 ช่วงแยกจากบ้านเกาะโพธิ์มาบริเวณบ้านเกาะจันทร์ ระยะทางประมาณ 4 กิโลเมตร เพื่อเปิดพื้นที่อำเภอพนัสนิคม-อำเภอบ่อทอง-อำเภอสนามชัยเขต ของจังหวัดฉะเชิงเทรา เนื่องจากในอนาคตอำเภอพนัสนิคมจะเป็นศูนย์กลางรองเพื่อเชื่อมโยงออกสู่พื้นที่ด้านใน ทั้งภายในจังหวัดชลบุรี และออกสู่จังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อประโยชน์ในการคมนาคม

2. ถนนที่ควรปรับปรุง

- ถนนสาย 315 ตอนอำเภอพนัสนิคม ไปฉะเชิงเทรา ซึ่งเป็นทางหลวงจังหวัด เริ่มต้นจากอำเภอเมืองไปอำเภอพนัสนิคมสิ้นสุดที่อำเภอฉะเชิงเทรา มีระยะทางในจังหวัดชลบุรี 22.32 กิโลเมตร ซึ่งควรที่จะปรับปรุงจากถนนลาดยางให้เป็นถนนคอนกรีต หรือปรับปรุงพื้นผิวจราจรให้ใช้ได้สม่ำเสมอตลอดปี เนื่องจากจะเป็นถนนโครงข่ายที่สำคัญในอนาคตสำหรับพื้นที่ชุมชนพัฒนาใหม่ บริเวณอำเภอพนัสนิคม อำเภอพานทอง และอำเภอบ้านบึง

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3245 จังหวัดฉะเชิงเทรา-อำเภอพนัสนิคม-อำเภอบ่อทอง-อำเภอหนองใหญ่ ตัดกับทางหลวง 344 เป็นทางลูกรัง ยกเว้นช่วงอำเภอหนองใหญ่-ทางหมายเลข 344 เป็นทางลาดยาง ระยะทาง 51.750 กิโลเมตร ควรปรับเส้นทางนี้เพราะสามารถตัดผ่านออกสู่อำเภอสนามชัยเขต ซึ่งพบว่าจะเริ่มเป็นทางลาดยางตั้งแต่แยกเข้าทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3341 บ้านเกาะโพธิ์ (ต.ท่าบุญมี) - อำเภอเกาะจันทร์ เป็นทางลาดยางตลอดสาย ดังนั้น จึงควรปรับปรุงถนนเส้นนี้ ระยะทาง 14.8 กิโลเมตร เพื่อสามารถเชื่อมโยงอำเภอบ่อทอง อำเภอหนองใหญ่กับอำเภอสนามชัยเขต และอำเภอท่าตะเกียบ จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งสามารถต่อเนื่องกับจังหวัดปราจีนบุรีต่อไป นอกจากนี้ควรปรับปรุงถนนตอนอำเภอหนองใหญ่-อำเภอบ่อทอง ระยะทางประมาณ 16 กิโลเมตร โดยปรับพื้นผิวถนนให้ลาดยางตลอดไป

3. ทางรถไฟ

- การคมนาคมขนส่งทางรถไฟคาดว่าจะมีบทบาทมากขึ้น เนื่องจากรถไฟสามารถบรรทุกได้ทั้งสินค้าและผู้โดยสาร การขนส่งสินค้าเป็นสิ่งสำคัญเนื่องจากจังหวัดชลบุรีมีท่าเรือน้ำลึกที่แหลมฉบัง ดังนั้น หากสินค้าส่งออกจากทุกภาคของประเทศสามารถบรรทุกตรงมาสู่ท่าเรือน้ำลึกแหลมฉบังโดยไม่ต้องผ่านกรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะวัตถุดิบจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือและสินค้าที่ส่งออกจากภาคกลางตอนบน เช่น ปูนซีเมนต์ จากสระบุรี ประกอบกับที่รัฐบาลมีโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณ

ชายฝั่งทะเลตะวันออกให้เป็นแหล่งอุตสาหกรรม โดยให้มีการพัฒนาท่าเรือพาณิชย์สัตหีบ การสร้างนิคมอุตสาหกรรมท่าเรือน้ำลึกอีกที่แหลมฉบังและมาบตาพุด การรถไฟจึงได้ดำเนินการก่อสร้างทางรถไฟเป็นการสนองตามนโยบายของรัฐบาล จากการสร้างรถไฟสาย ฉะเชิงเทรา-สัตหีบ ระยะทาง 134 กิโลเมตร และแยกจากทางรถไฟสายฉะเชิงเทราที่บริเวณ ถนนศรีราชามุ่งสู่สถานีแหลมฉบัง ระยะทาง 9.3 กิโลเมตร ปัจจุบันได้มีโครงการแยกทางรถไฟสายฉะเชิงเทรา-สัตหีบ ที่สถานีเขาชีจรรย์ (ผ่านการนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดและ แยกสู่ท่าเรือน้ำลึกมาบตาพุด ระยะทาง 24.070 กิโลเมตร) ปัจจุบันอยู่ในระหว่างการก่อสร้าง โดยเสนอแนวทางการปรับปรุงดังต่อไปนี้

- ซึ่งพบว่าปัญหาการใช้บริการรถไฟ ยังไม่เป็นที่นิยมทั้งในด้านการเดินทางและการขนถ่ายสินค้า สาเหตุจากอัตราค่าระวางค่อนข้างสูง และไม่สะดวกเท่าการใช้บริการทางรถยนต์ ดังนั้น จึงควรปรับปรุงการให้บริการและอัตราค่าระวางปรับเพื่อจะได้สามารถอำนวยความสะดวก รวมถึงการประชาสัมพันธ์การบริการ

- ในอนาคตจะมีโครงการรถไฟโครงการ (High Speed Rail Link) จะสามารถบริการขนส่งผู้โดยสาร เพื่อสอดคล้องแผนยุทธศาสตร์ ในปี 2549 (รายละเอียดตามแผนที่ 6.) ซึ่งกำหนดให้ชลบุรีเป็นศูนย์กลางการคลัง การท่องเที่ยวและเขตการพัฒนาอุตสาหกรรมเชื่อมโยงออกสู่ภาคอื่น ๆ

- เพื่อการเชื่อมโยงจากจังหวัดชลบุรีออกสู่จังหวัดอื่นในภาคตะวันออกกับภาคอื่น ๆ ดังนั้น จึงควรสร้างทางรถไฟต่อจากมาบตาพุด ออกสู่จังหวัดระยอง จังหวัดจันทบุรี และตราด เพื่อขนส่งวัตถุดิบและผลผลิตสินค้าประเภท ไม้ผลและบริการนักท่องเที่ยว (ตั้งแผนที่ 6.1)

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6.1.1.2 แนวทางการปรับปรุงการใช้ที่ดิน

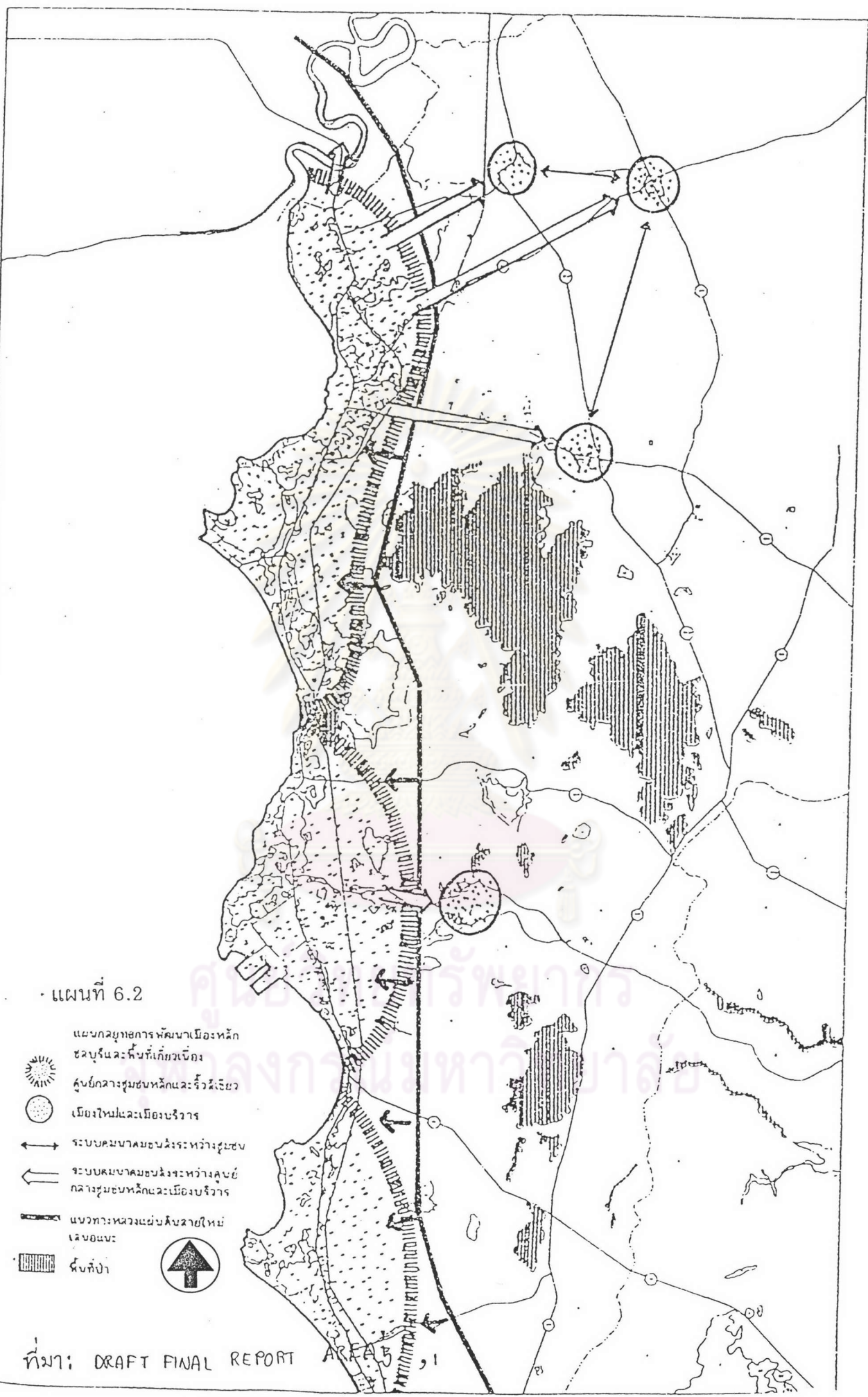
ตามปัญหาของการใช้ที่ดินในบทที่ 5 หัวข้อ 3.5 ซึ่งมีแนวทางการปรับปรุงดังนี้คือ

- 1) ปรับปรุงปัญหาความไม่เพียงพอต่อการบริการ สาธารณูปการและสาธารณูปโภคของชุมชน ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล เช่น ไฟฟ้าตก ไฟฟ้าดับ ได้แก่ บริเวณชุมชนแสนสุข เทศบาลเมือง เป็นต้น
- 2) ปรับปรุงเรื่องการกำจัดขยะ ในกรณีจัดหาแหล่งที่ทิ้งขยะหรือระบบกำจัดที่มีคุณภาพ เช่น ในอำเภอเมือง จัดสร้างระบบการกำจัดขยะตามแบบ ไอเอ็มซี 730 หนึ่งเตาใช้พื้นที่ประมาณ 2 ไร่
- 3) จัดการดำเนินการในเรื่องระบบบำบัดน้ำเสียของชุมชนที่เป็นศูนย์กลางเพื่อที่จะขจัดปัญหา เช่น เทศบาลเมืองชลบุรี เทศบาลตำบลศรีราชา เมืองพัทยา เป็นต้น รวมถึงการป้องกันในพื้นที่ที่คาดว่าจะมีปัญหาในอนาคตเช่น เทศบาลตำบลพนัสนิคม สุขาภิบาลบ้านบึง เป็นต้น เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญา สำหรับเทศบาลเมืองชลบุรี กรมโยธาธิการได้ทำการว่าจ้าง บริษัทโปรเกสเทคโนโลยี จำกัด ทำการสำรวจ ศึกษา เพื่อแก้ไขและเมืองพัทยามีการจัดดำเนินการแก้ไขในปัจจุบัน
- 4) ปัญหาการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรปรับปรุงโดยหาแหล่งเงินทุน ประกันราคาผลผลิตและหาเทคโนโลยีใหม่ในการผลิตที่ใช้เนื้อที่น้อยแต่ผลผลิตต่อไร่สูง พัฒนาพันธุ์พืช เป็นต้น

6.1.1.3 แนวทางการกำหนดพื้นที่เพื่อความเหมาะสมการพัฒนา

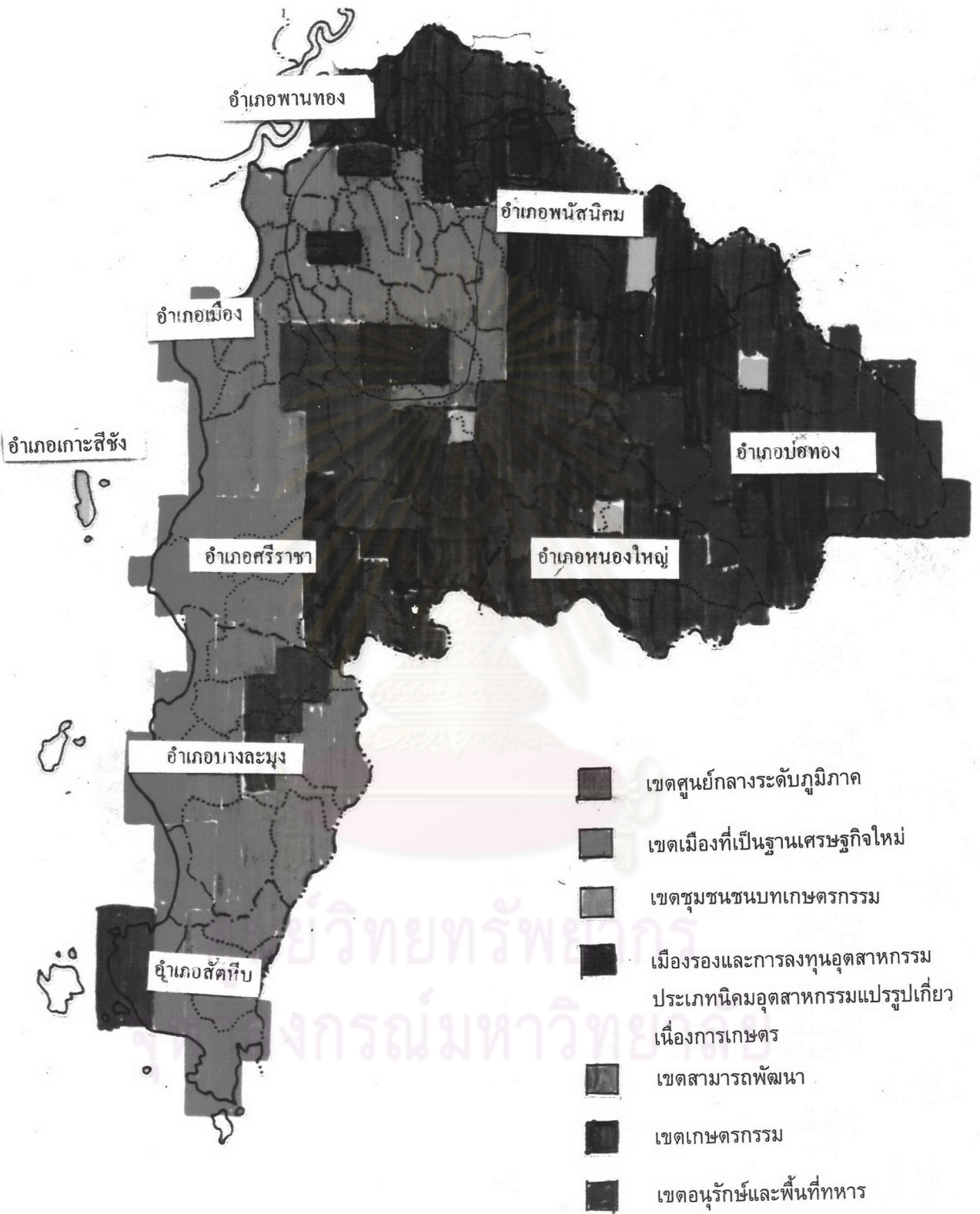
จากการศึกษาความเหมาะสมการใช้ที่ดิน กับการพัฒนาพื้นที่ (จากรายละเอียดหัวข้อ 5.3) ซึ่งการพัฒนาพื้นที่ได้แก่โครงการพัฒนาที่สำคัญๆ ข้อกำหนดการใช้ที่ดินในอนาคตออกเป็น 6 เขต คือ (ตามแผนที่ที่ 6.3)

- 1) เขตที่เป็นศูนย์กลางการพัฒนาระดับภูมิภาค ได้แก่พื้นที่ที่มีศักยภาพการพัฒนาสูง มีการพัฒนาตามแผนพัฒนาต่างๆ ในการจัดดำเนินการสาธารณูปโภค กิจกรรมเศรษฐกิจหลัก และเป็นแหล่งงาน
- 2) เขตเมืองที่เป็นฐานเศรษฐกิจใหม่ และเป็นเมืองรองได้แก่ พื้นที่ที่มีศักยภาพปานกลางมีการพัฒนาไปบ้างแล้ว เป็นเมืองที่มีแนวการพัฒนา

แผนที่ 6.2

- แผนกลยุทธ์การพัฒนาเมืองหลัก
- ชลบุรีและพื้นที่เกี่ยวเนื่อง
- ศูนย์กลางชุมชนหลักและจังหวัดฉะเชิงเทรา
- เมืองใหม่และเมืองบริวาร
- ระบบคมนาคมขนส่งระหว่างชุมชน
- ระบบคมนาคมขนส่งระหว่างศูนย์กลางชุมชนหลักและเมืองบริวาร
- แนวทางหลวงแผ่นดินสายใหม่
- เลียบถนน
- ดึงที่ป่า

แผนที่ 6.3

แนวทางการกำหนดความเหมาะสมการใช้ที่ดินในอนาคต(ปี 2548)

3) เขตชุมชนชนบทเพื่อบริการพื้นที่เกษตรกรรม ได้แก่ ชุมชนที่อยู่ในบริเวณเกษตรกรรมเป็น เมืองชนบทที่สามารถบริการให้กับพื้นที่ ในด้านต่าง ๆ เช่น การค้า-บริการ การศึกษา เป็นต้น

4) เขตเกษตรกรรม ได้แก่พื้นที่ที่เหมาะสมแก่การเกษตรกรรม สมรรถนะดินเหมาะสมเป็นพื้นที่ทำการเกษตรอยู่แล้ว อาจต้องพัฒนาแหล่งน้ำ

5) เขตสามารถพัฒนา

6) เขตอนุรักษ์และพื้นที่เขตทหาร เป็นพื้นที่ป่าสงวนที่ควรอนุรักษ์ไว้ เพื่อเป็นแหล่งต้นน้ำ

6.1.2 แนวทางปรับปรุงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ

6.1.2.1 แนวทางการปรับปรุงด้านอุตสาหกรรม

1) จากปัญหาขาดแคลนแรงงานอุตสาหกรรม เนื่องจากมีการขยายตัวอย่างรวดเร็วแรงงานที่ขาดแคลน คือ แรงงานที่มีความรู้ทางด้านเทคนิค ดังนั้นจึงจำเป็นต้องสร้างแรงจูงใจให้แรงงานประเภทนี้เข้ามาด้วย การจัดบริการสังคมที่ทันสมัย เช่น โรงพยาบาล โรงเรียน เป็นต้น หรือสร้างแรงงานประเภทนี้ขึ้น เนื่องจากจังหวัดชลบุรีมีความเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาจึงต้องดำเนินการหลักสูตรเพื่อผลิตบุคลากรทางด้านเทคนิคออกสู่ตลาดแรงงาน จากปัจจุบันที่มีวิทยาลัยอาชีวศึกษา 3 แห่งของภาครัฐและเอกชนอีก 10 แห่ง กระจายอยู่ตามอำเภอต่างๆ จะสามารถแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานได้

2) การส่งเสริมการลงทุนในนิคมอุตสาหกรรมให้มากขึ้นและจัดตั้งนิคมฯ ด้านการแปรรูปเกษตร เนื่องจากนิคมอุตสาหกรรมบางพื้นที่เป็นของเอกชน ดังนั้นจึงควรส่งเสริมประสานกับนิคมอุตสาหกรรมเหล่านี้ และมีนิคมอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อจะได้สามารถรับวัตถุดิบจากท้องถิ่นในอำเภอใกล้เคียง โดยบริเวณที่ตั้งนิคมฯ ปัจจุบัน คือ บริเวณอำเภอบ้านบึง สามารถประหยัดเวลาการขนส่งวัตถุดิบที่เป็นผลผลิตพืชไร่เข้าสู่โรงงาน และจากการเสนอการปรับปรุงเส้นทางต่อเชื่อมทางหลวงแผ่นดิน 3425 และเส้นทางใหม่ (รายละเอียดตาม 6.1.1 และแผนที่ 6.1) เพื่อที่จะสามารถลำเลียงวัตถุดิบจากพื้นที่อื่น เช่น จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดสระแก้ว ป้อนเข้าสู่นิคมฯ ได้ หรือบริเวณอำเภอพนัสนิคม ในบริเวณที่ใกล้กับการคมนาคมทางถนนและอำเภอบ่อทอง เนื่องจากอำเภอบ่อทองมีเส้นทางรถไฟสายฉะเชิงเทรา-สัตหีบ ซึ่งต่อเชื่อมกับคลองสิบก้า-แก่งคอย จะสะดวกในขนส่งผลผลิตออกสู่ตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ และรับวัตถุดิบป้อนเข้าสู่โรงงานอีกประการหนึ่ง

จากการที่จังหวัดชลบุรีมีมูลค่าจากการบริการสูง ซึ่งสาขาย่อยที่สำคัญคือ การบริการ การไฟฟ้า-ประปา และการคมนาคม-สื่อสาร ในการพัฒนาที่สำคัญจำเป็นต้องมีการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานเหล่านี้ จากปัญหาสามารถบริการได้ทั่วถึง แต่ขาดคุณภาพและปริมาณการจ่ายไม่เพียงพอ รวมถึงการจัดการด้านบริการ ซึ่งหมายถึง แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ การค้าส่ง-ค้าปลีก ทำให้เกิดปัญหาขึ้น จึงเห็นควรเสนอแนวทางการปรับปรุงดังต่อไปนี้ คือ

1) ไฟฟ้า พบว่าจังหวัดชลบุรีควรเพิ่มเติมในเรื่องปริมาณและคุณภาพ ไฟฟ้าบริเวณชุมชนเมือง ปัจจุบันมีโครงสร้างสถานีย่อยที่อำเภอศรีราชา ซึ่งจะทำให้การบริการของการไฟฟ้าจะมีประสิทธิภาพมากขึ้น และควรวางแผนในอนาคตหากจังหวัดชลบุรีมีการพัฒนาไฟควรมีกระแสไฟฟ้าสำรองเพื่อรองรับการขยายตัวของการผลิตโดยเฉพาะโรงงานอุตสาหกรรม จะให้กระแสไฟฟ้าสูงมาก

2) การปรับปรุงปัญหาคุณภาพน้ำและกำลังการผลิตให้เพียงพอต่อความต้องการในทุกพื้นที่ จัดหาแหล่งน้ำเพื่อทำการผลิต เนื่องจากในฤดูแล้ง คุณภาพน้ำต่ำ และแหล่งน้ำบางแห่งจะมีปัญหาปริมาณไม่เพียงพอ หรือ อาคารผลิตน้ำประปาไม่เพียงพอ ปัจจุบันรัฐได้ดำเนินการสร้างอ่างเก็บน้ำในแต่ละพื้นที่และขยายพื้นที่อ่างเก็บน้ำที่สำคัญๆ เพื่อต้องการให้รองรับกับความต้องการการใช้น้ำ เช่น จังหวัดชลบุรีมีความต้องการการใช้น้ำเฉลี่ย 200 ลิตร/คน/วัน กำลังผลิตทั้งหมดได้ 60,000 ลบ.ชม.ต่อวัน ประชากรในปี 2537 จำนวน 962,402 คน ดังนั้นความต้องการใช้น้ำคือ 192,480,400 ลิตรต่อวัน นับว่าเป็นปริมาณสูง นอกจากการผลิตต่างๆ จำเป็นที่ต้องใช้น้ำประปาเช่นกัน ดังนั้นควรวางแผนการพัฒนาในด้านนี้ ด้วยการขยายพื้นที่อ่างเก็บน้ำที่เป็นน้ำดิบเพิ่มจำนวนอาคารผลิต ได้มีแนวคิดที่จะให้เอกชนเข้ารับสัมปทานบางส่วนปัจจุบันกำลังศึกษาหลักการ ซึ่งคาดว่าถ้าในอนาคตสามารถดำเนินการได้ จะทำให้ชลบุรีสามารถพัฒนาเศรษฐกิจตามเป้าหมายหลักได้ประการหนึ่ง

3) แนวทางการปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว ควรจะดำเนินการจัดวางสถานี ในแต่ละแห่งให้เหมาะสม จากแผนขบวนการท่องเที่ยวของจังหวัดชลบุรี ฉะเชิงเทรา และสมุทรปราการ โดยสำนักบริการวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี 2534 ศึกษาให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยควรพัฒนาแนวทางการท่องเที่ยวโดยสรุปดังนี้ คือ

(1) ปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยว ที่สำคัญเพื่อสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้อยู่ภายในบริเวณไม่ต่ำกว่า 2 วัน เช่น เมืองพัทยา บางแสน เป็นต้น

(2) บางกลุ่มพื้นที่ได้มีการจัดทำแผนหลักโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกเฉียงเหนือเรียบร้อยแล้ว ควรประสานงานและเร่งรัดการดำเนินการ เช่น กลุ่มพื้นที่ท่องเที่ยวพญา-นางจอมเทียน

(3) วางแผนและควบคุมการใช้ที่ดินและอาคารโดยเคร่งครัด เพื่อการพัฒนาเมืองจะเป็นไปด้วยระเบียบ

(4) วางแผนจัดหาแหล่งน้ำเพื่อพองเพียงและมั่นคงทั้งปัจจุบันและอนาคต

(5) จัดการประสานการจัดการระบบน้ำเสียชุมชน เช่น เร่งรัดการออกแบบ ก่อสร้าง เป็นต้น และจัดสถานที่สำหรับกำจัดขยะ และเพิ่มประสิทธิภาพในการเก็บขยะและกำจัด ท้นต่อจำนวนขยะ

(6) กำหนดมาตรการจ้องการควบคุมและบทลงโทษต่อผู้ทำความผิดด้านสิ่งแวดล้อม เช่น ทิ้งน้ำโสโครก สร้างอาคารผิดแบบในพื้นที่ควบคุม เป็นต้น

(7) วางแผนพื้นที่เฉพาะบางพื้นที่ เช่น แหล่งท่องเที่ยวเทศบาลตำบลแสนสุข เกาะสีชัง สำหรับเกาะสีชัง โครงการบูรณอนุรักษโบราณสถานพระจุฑาราชราชนัน ปัจจุบันการบูรณะใกล้สมบูรณ์แล้วจากการสำรวจ โดยการบูรณะอาคารจัดพื้นที่สวนโดยรอบ และอาคารบางส่วนยังบูรณะไม่เรียบร้อย

ซึ่งการปรับปรุงตามแนวทางพัฒนาเหล่านี้ สามารถทำให้การท่องเที่ยวของจังหวัดชลบุรีมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น และการท่องเที่ยวผูกกับเมืองพัทยามากเกินไป หากพัทยามีการท่องเที่ยวลดลงจะทำให้ซบเซาขึ้น ดังนั้นจึงควรพัฒนาการท่องเที่ยวพร้อมให้ความรู้เกี่ยวกับสัตว์ เป็นต้น จะสามารถเปลี่ยนแนวความคิดของการท่องเที่ยวเพื่อต้อนรับกระแสการอนุรักษ์ จะสามารถทำให้คนในท้องถิ่นมีรายได้จากการขายของที่ระลึกและอาหารพื้นเมือง เช่น ข้าวหลาม เครื่องจรรย์สานจากพนัสนิคม เป็นต้น นับว่าเป็นการกระจายรายได้ให้กับท้องถิ่น

4) แนวทางการปรับปรุงการคมนาคม-สื่อสาร

สำหรับการปรับปรุงการคมนาคมเสนอรายละเอียดในหัวข้อ 6.1.1 ดังนั้น จึงจะกล่าวถึงการสื่อสาร การสื่อสารที่สำคัญและมีความต้องการใช้บริการ คือ โทรศัพท์ จากโครงการขยายหมายเลข ทำให้มีการบริการเพียงพอในบางพื้นที่ หากในอนาคตจำเป็นต้องมีการขยายหมายเลขเพิ่มขึ้นเพื่อเพียงพอต่อความต้องการ ปัจจุบันมีการดำเนินการโครงการระบบเคเบิลใต้น้ำไทย-กัว ของการสื่อสารแห่งประเทศไทย ที่อำเภอศรีราชา ระยะเวลา 4 ปี และโครงการพัฒนาบริการโทรสารของการสื่อสารแห่งประเทศไทย สถานที่ดำเนินการโครงการที่พัทยาและระยอง ระยะเวลา 2 ปี ดังนั้นจะทำให้ศักยภาพ

การพัฒนาทางการสื่อสารเพิ่มขึ้นในอนาคตจากปัจจุบัน การปรับปรุงเพื่อแก้ไขการสื่อสาร โดยเฉพาะการบริการของโทรศัพท์ ควรปรับปรุงดังต่อไปนี้

1. จัดการปรับปรุงคุณภาพในการบริการ เช่น การที่สายโทรศัพท์ มีเสียงแทรก เป็นต้น
2. จัดการขยายพื้นที่การบริการและความสะดวกในการขอรับ การติดตั้ง
3. จัดการปรับปรุงคุณภาพของโทรศัพท์สาธารณะที่ตั้งตาม ชนบทและขยายการติดตั้งโทรศัพท์

6.1.2.3 แนวทางการปรับปรุงทางด้านเกษตรกรรม

ปัญหาของการเกษตรกรรมที่ทำให้บทบาททางเกษตรกรรมลดลง ส่วน ใหญ่จะเป็นปัญหาเกี่ยวกับที่ดิน เงินทุน และการไม่ได้ผลตอบแทนที่คุ้มค่าการลงทุน ดังนั้น การเสนอแนวทางการปรับปรุงจึงเป็นในการจัดการเรื่องการดำเนินการด้านที่ดิน การลงทุน และผลผลิต

จากข้อมูลของแผนกใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน ปี พ.ศ. 2535 ได้ แบ่งเขตเพื่อกำหนดแนวทางการใช้ที่ดินได้ 7 เขต คือ เขตกสิกรรม เขตทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ เขตป่าไม้ เขตพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและประมง เขตพัฒนาเพื่อการชลประทาน เขตเมืองและพื้นที่เพื่อการพัฒนาเมือง การท่องเที่ยว และการอุตสาหกรรม และเขตพื้นที่ เฉพาะกิจของทางราชการ โดยกำหนดแนวทางการพัฒนาในแต่ละพื้นที่ต่างกัน จากศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านสมรรถนะดินแหล่งน้ำ และกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และปัญหา โดยเสนอนโยบายแนวการใช้ที่ดินในอนาคต ดังนี้คือ

(1) จำแนกการใช้ที่ดินการใช้ที่ดินให้ชัดเจน โดยพัฒนาพื้นที่ป่า เลื่อมสภาพที่คุณภาพและดินเหมาะแก่การเกษตรกรรม ให้ราษฎรได้รับประโยชน์ในการ เพาะปลูกเพื่อให้เกิดผลทางเศรษฐกิจขึ้น และเพื่อลดวิกฤตการณ์ของความขาดแคลน ที่ดินทำกิน โดยไม่ทำลายสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และคงไว้ซึ่งป่าเพื่อรักษาต้นน้ำ ลำธาร ตามนโยบายป่าไม้แห่งชาติ และนโยบายการใช้กรรมสิทธิ์ที่ดิน คณะกรรมการพัฒนา ชนบทแห่งชาติ

(2) สงวนรักษาพื้นที่เกษตรที่สมบูรณ์ไว้เป็นอู่ข้าวอู่น้ำและแหล่ง วัตถุประสงค์ของจังหวัดและภาค

(3) อนุรักษ์พื้นที่ที่มีความงดงามตามธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยว ที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์

(4) กำหนดพื้นที่เฉพาะกิจการใช้ที่ดิน เพื่อรักษาภาวะแวดล้อม เช่น เขตอุตสาหกรรมให้รวมกลุ่มให้กระจุกกระจาย โดยอาศัยแนวทางสำนักผังเมืองด้านอุตสาหกรรม แต่ไม่ควรละทิ้งภาคเกษตรกรรมเนื่องจากภาคเกษตรกรรมเป็นการผลิตวัตถุดิบ และแหล่งผลิตอาหาร ถึงแม้ชลบุรีจะสามารถนำเข้าวัตถุดิบและอาหารจากจังหวัดใกล้เคียง หากพื้นฐานรายได้ของคนในจังหวัดยังเป็นรายได้จากภาคเกษตรกรรม โดยการดำเนินการ ดังนี้

- จัดหาแหล่งเงินทุนให้เกษตรกร เพื่อปรับปรุงสมรรถนะดิน พันธุ์พืช และที่ดิน เป็นต้น
- สร้างแรงจูงใจให้เกษตรกรเพื่อสามารถผลิตทางด้านเกษตรกรรม
- ศึกษาการผลิตด้วยเทคโนโลยีใหม่ ในต้นทุนที่ต่ำให้สามารถผลิตผลต่อไร่สูงกว่าจำนวนพื้นที่และความรู้ทางการผลิตที่ทันสมัย
- ส่งเสริมการวิจัย ศึกษา ทางด้านเทคโนโลยีการเกษตรในการเรียนของวิทยาลัยของรัฐ ซึ่งจังหวัดชลบุรี มีวิทยาลัยเกษตรกรรม ที่อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ความเน้นทางด้านเทคโนโลยีการเกษตร ทุนวิจัย ผลผลิตการเกษตร ปัจจุบันให้ความสำคัญทางการผลิตบุคลากรด้านนี้น้อยลง ซึ่งควรจะเน้นและปรับปรุง เนื่องจากมีความพร้อมแต่ขาดนโยบายของรัฐที่ริเริ่มพัฒนาทางเกษตรอย่างจริงจัง
- สนับสนุนนิคมอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตเกษตรกรรม เช่น การทำสับปะรดกระป๋อง สับปะรดกวน โดยพัฒนาคุณภาพและหีบห่อที่สามารถส่งออกได้ เป็นต้น ซึ่งสถานที่ตั้งที่เหมาะสมคือ อำเภอบ้านบึง อำเภอพนัสนิคม หรืออำเภอบ้านนา

6.1.3 แนวทางการปรับปรุงด้านประชากรและการบริการสังคม

การปรับปรุงประชากรและการบริการสังคม เป็นแนวทางที่จะต้องเสนอ โดยภาพรวมไม่สามารถจัดแบ่งเนื่องจากการพัฒนาประชากรเป็นนามธรรม เช่น พัฒนาคุณภาพการศึกษา การบริการสาธารณสุข สำหรับจังหวัดชลบุรีในอนาคต เมื่อมีจำนวนประชากรมากขึ้น และมีแรงงานอพยพเพื่อเข้ามาประกอบอาชีพในจังหวัดการบริการทางสังคมไม่ได้เพียงแต่คนในจังหวัดเท่านั้น ต้องบริการในระดับภูมิภาคด้วย ดังนั้นการปรับปรุงจึงเสนอแนวทางแบบภาครวม คือ

6.1.3.1 การมีบริการสาธารณสุขสำหรับจังหวัดชลบุรีนั้นว่าเพียงพอ หากแต่อุปกรณ์และเครื่องมือที่ทันสมัยในบริการ กับบุคลากรในบางพื้นที่ เช่น อำเภอหนองใหญ่ อำเภอบ่อทอง เป็นต้น ซึ่งการพัฒนาสาธารณสุขนอกจากเป็นบุคลากรทางด้านนี้ ควรเพิ่ม

อุปกรณ์ที่ทันสมัยแม้จะมีอาสาสมัครสุขควรจะส่งเสริมความรู้ในด้านนี้ เช่น การใช้ยาสำเร็จรูป ความรู้เกี่ยวกับอาการไข้ หรือภาวะบวมเหตุ การเจ็บป่วยอย่างขั้นต้น เป็นต้น โดยลงพื้นที่ในระดับหมู่บ้านในโรงเรียน หรือศูนย์กลางชุมชนของหมู่บ้าน จะทำให้ประชาชนเข้าใจในความสำคัญของการดูแลอาการขั้นต้นได้ ไม่หลงเชื่อพ่อค้าเถื่อนขายยาเร่ตามหมู่บ้านชนบทห่างไกล และลดปัญหาบุคลากรทางสาธารณสุขขาดแคลนถ้าประชาชนสามารถพยาบาลเบื้องต้นอย่างถูกวิธี

6.1.3.2 บริการทางการศึกษา การศึกษาในปัจจุบันเน้นทฤษฎีมากกว่าปฏิบัติ ควรเน้นการปฏิบัติมากขึ้น เช่น การดูงานนอกสถานที่วิชาเสริมอาชีพ โดยเฉพาะชนบท เพื่อสามารถเป็นอาชีพหลัก หรืออาชีพเสริมได้ในอนาคต

6.2 สรุปและข้อเสนอแนะ

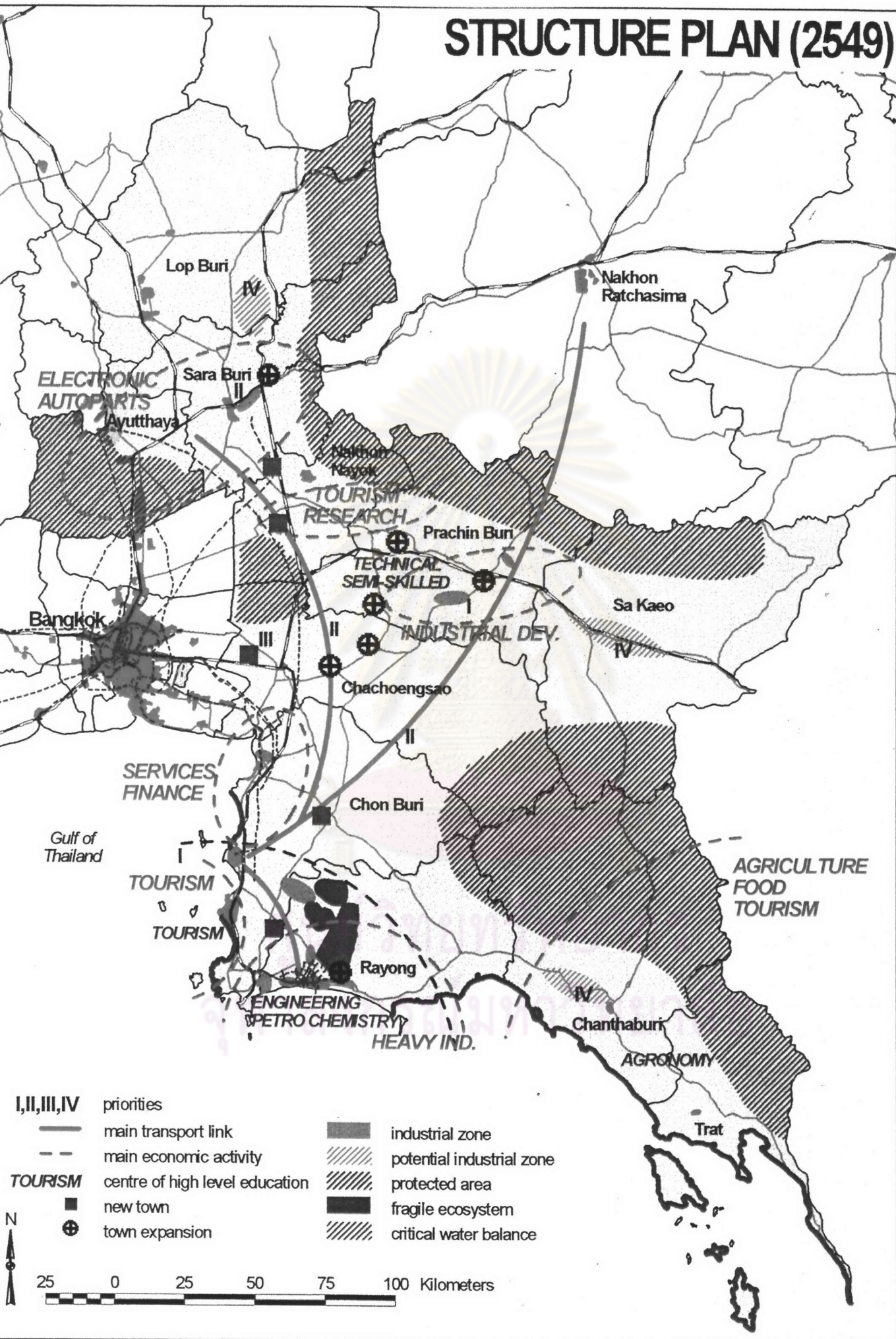
6.2.1 ด้านกายภาพ

จังหวัดชลบุรีมีลักษณะทางกายภาพได้เปรียบในการพัฒนาได้แก่ ที่ตั้งลักษณะภูมิประเทศ ระยะทางจากกรุงเทพมหานคร ที่ห่างจากกรุงเทพฯ เพียง 81 กิโลเมตร พื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์บางส่วน แต่มีข้อจำกัดการพัฒนา เช่น ปัญหาน้ำ การใช้ที่ดิน ปัญหาโครงสร้างพื้นฐาน และสาธารณูปการ-สาธารณูปโภค ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ทั้งหมด ปัญหาเหล่านี้รัฐบาลมีนโยบายที่จะแก้ไขตลอดมา หากขาดความสอดคล้องและขาดความสมดุลย์จากเน้นพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งมากเกินไป ทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างพื้นที่ นอกจากนี้จังหวัดชลบุรีได้รับการพัฒนาเป็นเมืองหลัก เมืองศูนย์กลางการบริการ และอื่นๆ ทำให้เกิดภาระหนักในการพัฒนาจังหวัด จนเกิดปัญหามากมายซึ่งควรวางแผนแก้ไขปรับปรุงการพัฒนาในระยะสั้น-ระยะยาว และประสานสอดคล้องเพื่อจะไม่สร้างปัญหาใหม่ๆ เกิดขึ้นแก่พื้นที่การพัฒนาเดิม

6.2.2 ด้านเศรษฐกิจ

จังหวัดชลบุรีนับว่าเป็นจังหวัดที่มีเศรษฐกิจดี ประชาชนมีรายได้หลักจากการประกอบอาชีพเกษตร ขณะที่มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดได้รับจากภาคอุตสาหกรรมและการบริการ ดังนั้นจึงควรส่งเสริมให้การเกษตรเป็นวัตถุดิบของภาคอุตสาหกรรมและการบริการ เป็นปัจจัยที่สำคัญในการส่งเสริมการบริการ การพัฒนาอุตสาหกรรมควรควบคู่ไปกับภาคเกษตร หากปัญหาทางการเกษตรเป็นปัญหาที่มีมานานคู่กับประเทศไทย เกษตรกรมักจะมีปัญหาเรื่องราคามผลผลิตและทุน การพัฒนาควรหาผลผลิตที่สามารถป้อนโรงงาน และโรงงานที่มีเทคโนโลยีการผลิตสามารถแปรรูปวัตถุดิบทางเกษตร เพื่อสามารถส่งออก ดังนั้นนิคมอุตสาหกรรมการเกษตรจึงควรเกิดขึ้น จากการศึกษาพบว่าพื้นที่เหมาะสมคือบริเวณ

STRUCTURE PLAN (2549)

อำเภอบ้านบึง อำเภอพนัสนิคม และอำเภอบ่อทอง พิจารณาจากปัจจัยความสะดวกในการคมนาคมขนส่ง ใกล้แหล่งวัตถุดิบ รวมถึงการพัฒนาพื้นที่พืช (ตามแผนที่ 6.)

6.2.3 ด้านสังคมและการบริการ

จังหวัดชลบุรีนับว่าเป็นจังหวัดที่มีการบริการรองจากภาคอุตสาหกรรม เนื่องจากมีแหล่งท่องเที่ยวจำนวนมาก ซึ่งเป็นรายได้ที่สำคัญแหล่งท่องเที่ยวสำคัญคือ เมืองพัทยา นอกจากนี้มีแหล่งอื่นที่สำคัญ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้เป็นรายได้หลักต่อไป

ส่วนด้านบริการจังหวัดชลบุรีนับว่ามีความพร้อมและเพียงพอต่อการบริการ หากว่าเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ทันสมัย ควรจะมีบริการให้ครบถ้วนเพื่อบริการในจังหวัดในภาค

6.2.4 ข้อเสนอแนะ

- 1) ควรปรับปรุงโครงสร้างการพัฒนาให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่และความต้องการการประกอบอาชีพหลักของคนในพื้นที่
- 2) แผนนโยบายการพัฒนา ควรมีความสอดคล้องและประชาสัมพันธ์ เพื่อสามารถรวมการพัฒนาเพื่อความแน่นอนของทิศทางการพัฒนา
- 3) การกำหนดการพัฒนาควรมีแผนรองรับของพื้นที่และคาดการณ์ปัญหาในอนาคต เพื่อสามารถเตรียมสภาวะการณ์และการแก้ไข
- 4) ในการศึกษารายละเอียดของโครงสร้างการพัฒนาและกำหนดแนวทาง จำเป็นต้องศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาสูงสุด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย